

EEN ONTMOETING MET . . .

HUGO DOELEMEN

Hugo Doeleman (Foto: redactie)

Hugo Doeleman uit Dreischor. Vanaf 1991 voorzitter van de heemkundige Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland. Hij werd op 9 november 1943 geboren in Sint Laurens, waar zijn vader huisarts was. De twee grote liefdes van zijn leven zijn het vlakkeland van Schouwen-Duiveland en Trudy Huter. Hij leerde haar kennen in de laatste klas van de middelbare school, het was toen meteen áán en het is nooit meer uit gegaan, ze zijn getrouwd en het paar heeft twee kinderen.

“De familie Doeleman heeft zich sterk geprofileerd op het Schouwse land,” concludeert Hugo. Al vanaf zijn jeugd heeft hij zich beziggehouden met genealogie. Voortdurend heeft hij aantekeningen bijgehouden van zijn navorsingen, bijvoorbeeld ook verhalen over zijn familie opgetekend.

Zijn overgrootvader werd in Dreischor geboren op de ‘Hooge Hoeve’. Omdat hij later als onderwijzer naar Hooge Zwaluwe trok, ‘verhollandste’ deze tak van de Doelemannen. Grootvader was

huisarts in Rotterdam en Hugo’s vader werd huisarts in het Zeeuwse Sint Laurens.

Toen daar in de oorlog, in 1943, Hugo werd geboren, zetten de bezetters juist een groot gedeelte van zijn geboortegrond onder water: de inundatie van Walcheren was begonnen. “Ik werd met wieg en al op een boerenkar gezet en zo gingen we met het hele gezin voor het water op de vlucht. Eerst ging de reis naar Middelburg en later naar Goes, waar mijn vader zich vervolgens als huisarts vestigde. We hadden een groot gezin bij ons thuis. We waren met twee broers en vier zussen. Mijn vader werkte hard en mijn moeder was ook altijd druk met het gezin, al die kinderen, de praktijk van mijn vader en de aanloop die we daarbij nog hadden. Alles kon altijd bij ons thuis.” Ooit, toen op school bij Hugo een beroepentest werd afgenomen, moest hij invullen: mijn vader is ... en hij maakte de zin af met de woorden: ‘Mijn vader is nooit thuis en mijn moeder is altijd moe’. Deze afschuwelijke openhartige ontboezeming leverde hem een fiks huisarrest op. De toekomst zou echter leren, dat de familie deze karaktertrek – het openhartig uitspreken van zijn mening – maar voor lief zou moeten nemen. Ook binnen de Vereniging van Stad en Lande kennen we Hugo als iemand, die heel duidelijk en met open vizier een standpunt kan formuleren en naar buiten brengen.

“Tot mijn elfde jaar hadden wij een heerlijke jeugd in Goes. We woonden in een ruim huis aan een singel. We hadden een vrij leven in de grote tuin om ons huis. Toen werd mijn vader medisch adviseur bij het GAK in Rotterdam. We verhuisden naar Kralingen, vreselijk vonden we dat. We hadden daar maar een klein tuintje. We voelden ons zeer in onze vrijheid beknot.” In navolging van hun verre neef M. C. Doeleman, die in een van zijn liedjes dichtte: ‘Ons benne mà boertjes ...’ zo zouden Hugo en zijn broertje in die grote stad Rotterdam ook

eens laten zien wie ze werkelijk waren. “We spraken af, dat we onze gewoontes niet zouden laten veranderen door die stadse mensen. In Goes droegen we altijd een blauwe overall en klompen en dat zouden we in Rotterdam ook blijven doen. Op een middag gingen we met z'n tweetjes naar de Bijenkorf. We kwamen daar aan op onze klepperende klompen. In die tijd stond er nog een portier bij de ingang. Hij keek ons aan ...! Hoe we het alleen al aandurfden om in deze uitmonstering de richting van de Bijenkorf te kiezen ...

Hij stak zijn neus in de lucht en weigerde om ons binnen te laten.” Er botsten twee culturen en de klap kwam flink aan. “De grote stad wás niks voor ons en blééf niks voor ons.”

Enkele jaren later verhuist het gezin Doeleman naar Leiden, weer naar een groter huis aan een singel. Daar gaat Hugo naar de middelbare school. Die schooltijdperiode zal hij later in Utrecht afmaken en gaat hij als student op kamers bij zijn grootmoeder in huis. Daar komt hij voor het eerst met bestuurstaken in aanraking. Er wordt hem gevraagd om voorzitter van de leerlingenvereniging te worden. “Die HBS was voor die tijd al een grote school, waar allerlei evenementen werden georganiseerd. In Tivoli werden daverende feesten gehouden. Van mij – de kersverse voorzitter – werd verlangd, dat ik aan het begin van elk feest een speech zou houden. Aanvankelijk vind je dat natuurlijk tamelijk spannend, maar gaandeweg ging mij het steeds beter af en ik heb er veel van geleerd,” vindt Doeleman.

Halverwege de zestiger jaren vertrekt Hugo voor drie maanden naar Amerika. Het geld voor de overtocht kan hij van zijn ouders lenen. Hij heeft echter contact opgenomen met een verre oom in Detroit. In Amerika zal hij het geld van de reis terug moeten verdienen. Hij ziet Amerika dan nog als het beloofde land en heeft vage plannen om zich daar te vestigen. Hij komt als hulpje te werken in een motel. Zegt dat hij er veel van geleerd heeft, maar wil na de gestelde periode toch zo snel mogelijk terug naar Nederland. ‘The American way of life’ is niet de zijne. Na zijn terugkeer moet hij onder de wapenen. Hij

wordt wachtmeester bij de Huzaren van Boreel, de ‘zwarte baretten’. Een elitecorps, vonden ze zelf op z'n minst. De ‘zwarte baretten’ stonden te boek als onverschrokken knapen, extra zwaar getraind en voor de duvel niet bang. Je was wel wat als je met je kameraden, de zwarte baretten op één oor, door de stad flaneerde. Na zijn dienstitijd treedt hij in dienst bij de Amro Bank in Amsterdam en trouwt met Trudy. Ze blijven elf jaar in Noord-Holland wonen, achtereenvolgens in Amsterdam, Haarlem en Heiloo. In die tijd al wordt hij lid van de Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland. In 1978 geeft een kennis hem de tip, dat er in Dreischor een huis te koop staat, dat wellicht wel iets naar de smaak van het gezin Doeleman zou zijn. “Het was een schot in de roos. We zagen het pand en waren verkocht. Een bouwval was het en we hebben er jaren aan moeten spenderen om het te restaureren, maar het was liefde op het eerste gezicht en het is altijd zo gebleven. Jarenlang heb ik iedere vrije minuut erin gestoken om het – onder toezicht van Monumentenzorg – in oude glorie te herstellen. Ik denk wel eens, dat ik mijn kinderen in die tijd te weinig aandacht heb gegeven, zo werd ik in beslag genomen om ieder detail van het huis naar wens vorm te geven.”

‘Het huis’ bracht het gezin Doeleman naar Schouwen. Om permanent in het huis te komen wonen, probeerde Hugo in Zeeland werk te vinden en dat lukte. Hij werd directeur van de kantoren Goes en Vlissingen van de Nederlandse Credietbank NV. Na zeven jaren stapte hij over naar ZLM Verzekeringen. Hij voelde zich thuis in dit typische Zeeuwse bedrijf. Korte tijd later werd hij parttime directeur beleggingen bij een verzekeraar in Gouda. De binding met Zeeland kon hij niet los laten, vandaar dat hij er bleef wonen. Inmiddels is hij na diverse managementfuncties bij banken een eigen financieel adviseursbureau begonnen, zodat hij thuis kan werken.

Op Schouwen-Duiveland werd al snel een beroep op hem gedaan om bestuurlijke functies te bekleden. Hij werd bestuurslid van de Stichting Samenlevingsopbouw Schouwen-Duiveland. In 1984 kwam hij in het bestuur van Stad en

Lande, in 1991 als voorzitter. Ook werd hij voor allerlei ander bestuursfuncties gevraagd. Hij werd benoemd als penningmeester van de beeldende kunststichting Forum in Middelburg, penningmeester van de Nederlandse Genealogische Vereniging in Amsterdam, bestuurslid van de Federatie van Onderlinge Verzekeraars en voorzitter van een sectie van die groep, bestuurslid van het Nederlandse Brand Preventie Instituut, adviseur van de Stichting Streek- en Landbouwmuseum Schouwen-Duiveland, secretaris / penningmeester van de Stichting Goemanszorg Beheer in Dreischor, bestuurslid van de Commissie Zeeland Bond Heemschut en 'last but not least', secretaris van de Stichting Renesse, een stichting die o.a. woningen beheert en gelden beschikbaar stelt voor goede doelen op Schouwen-Duiveland.

Het meest verknocht lijkt hij toch aan Stad en Lande te zijn. Vanaf 1984 actief voor deze vereniging en vanaf 1991 voorzitter. In 2000 wil hij die functie neerleggen. "Ik vind het ongezond, als iemand te lang op een plek blijft hangen in een bestuur. Ik weet wel dat iedereen zegt, dat het goed gaat, maar niettemin is het gezonder, als er eens een nieuw gezicht verschijnt. Ik ben van plan mijn activiteiten te verleggen, want je moet constant alert blijven in een dergelijke functie. Onlangs ben ik lid geworden van de monumentencommissie van Stad en Lande en daarin hoop ik voorlopig mijn steentje te kunnen bijdragen."

Wat bezielt iemand, om het grootste deel van zijn vrije tijd op te offeren aan een algemene zaak, die bovendien niet door iedereen wordt gewaardeerd en in een aantal gevallen zeker niet in dank wordt afgenomen? Voor alle duidelijk-

heid: de vereniging werkt louter met vrijwilligers. Zijn gedrevenheid, om de zaak van de Vereniging Stad en Lande van Schouwen-Duiveland te verdedigen motiveert hij zo: "Ik vind het belangrijk, dat ons cultureel erfgoed in stand wordt gehouden. De schoonheid van oud onroerend goed inspireert mij. Ik voel mij er zeer bij thuis, misschien omdat de vormgeving niet recht en strak is. Ik heb altijd de drang om het weer mooi te maken, als het in verval is geraakt. Het moet weer in orde komen. Dat zelfde heb ik met stukken natuur, specifiek met Zeeland. Ik heb een sterke affiniteit met de zee, het water en het open landschap. Ja, ik redeneer vanuit een gevoel. Vind het belangrijk dat er dingen bewaard blijven. Het zal me niet verbazen, als Schouwen-Duiveland nog eens tot nationaal monument wordt uitgeroepen, zodat het absoluut groen kan blijven. Als je dat goed reguleert, kan dat best. Je hebt een visie, een mening en die moet je tactvol brengen. De plannen, die je hebt, komen anderen niet altijd goed uit. Als je iemand aan zijn boterham komt, wordt het moeilijker.

Als vereniging geven we open en eerlijk onze mening. Het is zelden, dat we met mensen persoonlijk in het geding gaan. We werken altijd via een openbaar lichaam. De andere partij is dan altijd in de gelegenheid om het eigen standpunt in te brengen. De Vereniging Stad en Lande groeit nog steeds, veel mensen zijn blij met onze kritische stem en geven daar blijk van door lid te worden. Ook individueel krijg ik veel respons, mensen die even laten merken, dat ze blij zijn, dat de Vereniging bestaat."

*Dreischor, januari 1999
B. Romijn - de Raat*

